

คดีหมายเลขดำที่

๒๖๕๙ / ๒๕๕๐

คดีหมายเลขแดงที่

๑๒๙๐ / ๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ ๒๐ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ค่า รับขอ	50 บาท
ใบเสร็จรับเงินคดี	4๗๖๘/๒๕
เลขที่ 21	ลงวันที่ 28 S.P. 2553
พนักงานศาล	

ความ พัง

นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ	ที่ ๑	โจทก์
นางสาวกาญจนา นาสวนสุวรรณ	ที่ ๒	
นางสาวชลาลัย นาสวนสุวรรณ		
โดยนายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๓	
เด็กชายปราโมทย์ นาสวนสุวรรณ		
โดยนายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๔	
นายวิวัฒน์ นาสวนกิตติ	ที่ ๕	
นายเกรียงไกร นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๖	
นายยงยุทธ นาสวนจำรัส	ที่ ๗	
เด็กชายธีรยุทธ นาสวนจำรัส		
โดยนายยงยุทธ นาสวนจำรัส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘	
นางวาสนา อรุณศรีสุวรรณ	ที่ ๙	
นายประชา อรุณศรีสุวรรณ	ที่ ๑๐	
นางสาวสาวิตรี อรุณศรีสุวรรณ		
โดยนายประชา อรุณศรีสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑	
นายอวยชัย อรุณศรีสุวรรณ		
โดยนายประชา อรุณศรีสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒	
เด็กชายวิรัช อรุณศรีสุวรรณ		
โดยนายประชา อรุณศรีสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓	
นางสายใจ นาสวนทัศนีย์	ที่ ๑๔	
เด็กชายธนิต นาสวนทัศนีย์		
โดยนางสายใจ นาสวนทัศนีย์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๕	

ตีพิมพ์ถูกต้อง

เด็กชายจรินทร์

- ๒ -

เด็กชายจรินทร์ นาสวนทัศนีย์	
โดยนางสายใจ นาสวนทัศนีย์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๖
นายอาไฟ่ นาสวนสถิต	ที่ ๑๗
นางมือม่อง นาสวนสถิต	ที่ ๑๘
นายกาหลง นาสวนสถิต	ที่ ๑๙
นายห้วยล่องเซ่ สุขเจริญประเสริฐ	ที่ ๒๐
นางพรทิพย์ สุขเจริญประเสริฐ	ที่ ๒๑
เด็กหญิงจากรวรรณ สุขเจริญประเสริฐ	
โดยนายห้วยล่องเซ่ สุขเจริญประเสริฐ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๒
เด็กชายจำรัส สุขเจริญประเสริฐ	
โดยนายห้วยล่องเซ่ สุขเจริญประเสริฐ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๓
นายมงคล นาสวนกนก	ที่ ๒๔
นางสาวพัชรี นาสวนกนก	
โดยนายมงคล นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๕
เด็กชายนิวัฒน์ นาสวนกนก	
โดยนายมงคล นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๖
เด็กชายนิถินัน นาสวนกนก	
โดยนายมงคล นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๗
เด็กหญิงจันทิมา นาสวนกนก	
โดยนายมงคล นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๘
นายสุภาค นาสวนกนก	
โดยนายมงคล นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๒๙
นายตะเรียซ่า นาสวนกนก	ที่ ๓๐
นายพีรศักดิ์ นาสวนกนก	
โดยนายตะเรียซ่า นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๓๑
นางมะเหยงซี นาสวนกนก	ที่ ๓๒
นางมะเจ๊ะ นาสวนจำรัส	ที่ ๓๓
เด็กชายนิทรรัช นาสวนจำรัส	
โดยนางมะเจ๊ะ นาสวนจำรัส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๓๔

/นายอำนวยการ

- ๓ -

นายอำนาจ นาสวนจำรัส	
โดยนางมะเจ๊ะ นาสวนจำรัส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๓๕
นายจีซ่า นาสวนสุวรรณ	ที่ ๓๖
นางมะแสงอี นาสวนสุวรรณ	ที่ ๓๗
นายสิทธิชัย นาสวนสุวรรณ	ที่ ๓๘
นางสาวอนงค์ นาสวนสุวรรณ	ที่ ๓๙
นายกิตติ นาสวนกิตติ	ที่ ๔๐
นางเย็นฤดี นาสวนกิตติ	ที่ ๔๑
เด็กหญิงศรีสมร นาสวนกิตติ	
โดยนายกิตติ นาสวนกิตติ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๔๒
เด็กหญิงรุ่งนภา นาสวนกิตติ	
โดยนายกิตติ นาสวนกิตติ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๔๓
นายสุพัตรัย นาสวนกิตติ	ที่ ๔๔
นายพีระศักดิ์ นาสวนกิตติ	ที่ ๔๕
นายเนโท นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๔๖
นางศิริญาภรณ์ นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๔๗
นายสุทธิโชค นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๔๘
นายพิทักษ์ นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๔๙
นางสาวศิริทิพย์ นาสวนนิวัฒน์	
โดยนายเนโท นาสวนนิวัฒน์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๕๐
นายสุทธิชัย นาสวนนิวัฒน์	ที่ ๕๑
นายโจบองซี นาสวนทัศนีย์	ที่ ๕๒
นางมะอ่องเปี้ยว นาสวนทัศนีย์	ที่ ๕๓
เด็กหญิงจันทร์จิรา นาสวนทัศนีย์	
โดยนายโจบองซี นาสวนทัศนีย์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๕๔
เด็กหญิงอารีรัตน์ นาสวนทัศนีย์	
โดยนายโจบองซี นาสวนทัศนีย์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๕๕
เด็กหญิงจันทร์ทิพย์ นาสวนทัศนีย์	
โดยนายโจบองซี นาสวนทัศนีย์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๕๖

- ๔ -

นายจรูญ นาสวนสุวรรณ	ที่ ๕๗
นางสุดา นาสวนสุวรรณ	ที่ ๕๘
เด็กหญิงลัดดา นาสวนสุวรรณ	
โดยนายจรูญ นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๕๙
นายนิติ นาสวนสุวรรณ	
โดยนายจรูญ นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๖๐
นางสาวพรทิพย์ นาสวนสุวรรณ	ที่ ๖๑
นายทิวากร นาสวนสุวรรณ	
โดยนายจรูญ นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๖๒
นางสาวศรีไพร นาสวนสุวรรณ	ที่ ๖๓
นางมิ่งกะเล่ อรุณศรีสุวรรณ	ที่ ๖๔
เด็กหญิงเสาวภา อรุณศรีสุวรรณ	
โดยนางมิ่งกะเล่ อรุณศรีสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๖๕
นายสมพงษ์ ทองผาझेไล	ที่ ๖๖
นางจะเที่ยงเอง ทองผาझेไล	ที่ ๖๗
นายชัยวรรณ ทองผาझेไล	
โดยนายสมพงษ์ ทองผาझेไล ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๖๘
เด็กชายอนุวัฒน์ ทองผาझेไล	
โดยนายสมพงษ์ ทองผาझेไล ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๖๙
เด็กชายณัฐวัตร ทองผาझेไล	
โดยนายสมพงษ์ ทองผาझेไล ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๗๐
นายประคอง อินทร์บัว	ที่ ๗๑
นางภาสินี อินทร์บัว	ที่ ๗๒
เด็กหญิงสิริภัทร อินทร์บัว	
โดยนางภาสินี อินทร์บัว ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๗๓
นางพะหยะ นาสวนสถิต	ที่ ๗๔
นางชไมพร ไทรสังขเจลา	ที่ ๗๕
เด็กชายกฤษฏา ไทรสังขเจลา	
โดยนางชไมพร ไทรสังขเจลา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๗๖

- ๕ -

เด็กชายกฤษชจร ไทรสังขเจลา	
โดยนางชไมพร ไทรสังขเจลา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๗๗
นายสมชาติ นาสวนกนก	ที่ ๗๘
นางไต่กวย นาสวนกนก	ที่ ๗๙
นางสาวกาญจนา นาสวนกนก	
โดยนายสมชาติ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๐
นายศักดิ์ชาย นาสวนกนก	
โดยนายสมชาติ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๑
เด็กหญิงศรีสุข นาสวนกนก	
โดยนายสมชาติ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๒
เด็กชายวิชัย นาสวนกนก	
โดยนายสมชาติ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๓
นายสมควร ทองผาภูมิเจริญ	ที่ ๘๔
เด็กชายสมสุวรรณ ทองผาภูมิเจริญ	
โดยนายสมควร ทองผาภูมิเจริญ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๕
นายไชยา กระสานต์พิงไพโร	ที่ ๘๖
นางมิ่งจีเวีย กระสานต์พิงไพโร	ที่ ๘๗
นายธานี กระสานต์พิงไพโร	
โดยนายไชยา กระสานต์พิงไพโร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๘
นางสาวลัดดา กระสานต์พิงไพโร	
โดยนายไชยา กระสานต์พิงไพโร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๘๙
นายชาติตรี ทองผาภูมิประภาส	ที่ ๙๐
นางกมวรรณ นาสวนบริสุทธิ	ที่ ๙๑
เด็กชายโพธิ์วรรณ ทองผาภูมิประภาส	
โดยนายชาติตรี ทองผาภูมิประภาส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๒
เด็กหญิงอารีรัตน์ ทองผาภูมิประภาส	
โดยนายชาติตรี ทองผาภูมิประภาส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๓
เด็กหญิงชมพู ทองผาภูมิประภาส	
โดยนายชาติตรี ทองผาภูมิประภาส ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๔

- ๖ -

นางมะละหง่วย นาสวนประภา	ที่ ๙๕
นายสมชาย นาสวนประภา	ที่ ๙๖
นายบุญชู อินทร์บัว	
โดยนางมะละหง่วย นาสวนประภา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๗
เด็กชายสุชาติ นาสวนประภา	
โดยนางมะละหง่วย นาสวนประภา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๘
เด็กหญิงวิภาณี นาสวนประภา	
โดยนางมะละหง่วย นาสวนประภา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๙๙
นางมะแสงเปรี๊ยะ นาสวนสถิต	ที่ ๑๐๐
เด็กชายนำพล นาสวนสถิต	
โดยนางมะแสงเปรี๊ยะ นาสวนสถิต ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๐๑
เด็กชายจำลอง นาสวนสถิต	
โดยนางมะแสงเปรี๊ยะ นาสวนสถิต ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๐๒
นางมะแซเฮ้ง นาสวนบริสุทธ์	ที่ ๑๐๓
นางสาวมะอ่องแสง นาสวนบริสุทธ์	ที่ ๑๐๔
นายบุญชาย นาสวนบริสุทธ์	ที่ ๑๐๕
นายใจกองล่า นาสวนบริสุทธ์	
โดยนางมะแซเฮ้ง นาสวนบริสุทธ์ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๐๖
นายสมภาร นาสวนประภา	ที่ ๑๐๗
เด็กชายขจรศักดิ์ นาสวนประภา	
โดยนายสมภาร นาสวนประภา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๐๘
นายกาเวีย นาสวนกนก	ที่ ๑๐๙
นางสวัสดิ์ นาสวนกนก	ที่ ๑๑๐
เด็กหญิงอังคณา นาสวนกนก	
โดยนางสวัสดิ์ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๑
เด็กหญิงสมฤดี นาสวนกนก	
โดยนางสวัสดิ์ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๒
เด็กหญิงสุวดี นาสวนกนก	
โดยนางสวัสดิ์ นาสวนกนก ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๓

/ นางสาวจันทิรา

นางสาวจันทิรา ไต้งฟ้า	ที่ ๑๑๔
นายประเสริฐ วิชาไพบูลย์	ที่ ๑๑๕
เด็กชายธวัชชัย วิชาไพบูลย์	
โดยนางสาวจันทิรา ไต้งฟ้า ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๖
นายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร	ที่ ๑๑๗
เด็กหญิงศิริวรรณ ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๘
เด็กชายคัมภีร์ ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๑๙
เด็กชายสุพัฒน์ ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒๐
นายอุทัย ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒๑
นายผ่องใส ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒๒
เด็กหญิงจันทร์วารีย์ ผาภูมิขลาธาร	
โดยนายประจักษ์ ผาภูมิขลาธาร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒๓
นางมิ่งเอ็งเต็ง ผาภูมิขลาธาร	ที่ ๑๒๔
นายวิจิตร อรุณศรีสุวรรณ	ที่ ๑๒๕
นางมือเอเวีย อรุณศรีสุวรรณ	ที่ ๑๒๖
นางสาวบุญศรี อรุณศรีสุวรรณ	
โดยนายวิจิตร อรุณศรีสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๒๗
นางอรวิ ไต้งฟ้า	ที่ ๑๒๘
นายสุนทร ไต้งฟ้า	ที่ ๑๒๙
นางดารุณี เกกิงวิทย์สถาพร	ที่ ๑๓๐
นางสาวจันทิณี เกกิงวิทย์สถาพร	
โดยนางดารุณี เกกิงวิทย์สถาพร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓๑
เด็กหญิงดาริกา เกกิงวิทย์สถาพร	

/โดยนางดารุณี

- ๘ -

โดยนางดารุณี เกกิงวิทย์สถาพร ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓๒
นายสมชัย ทองผาภูมิปฐวี	ที่ ๑๓๓
นางบุญเพอ ทองผาภูมิปฐวี	ที่ ๑๓๔
นางสาวกาญจนา ทองผาภูมิปฐวี	ที่ ๑๓๕
นายปัญญา ทองผาภูมิปฐวี	
โดยนายสมชัย ทองผาภูมิปฐวี ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓๖
เด็กชายชุมพล ทองผาภูมิปฐวี	
โดยนายสมชัย ทองผาภูมิปฐวี ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓๗
เด็กชายสมใจ ทองผาภูมิปฐวี	
โดยนายสมชัย ทองผาภูมิปฐวี ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๓๘
นายคารใจ บุญเสริมถาวรนิจ	ที่ ๑๓๙
นางอุไร บุญเสริมถาวรนิจ	ที่ ๑๔๐
เด็กหญิงรัตนา บุญเสริมถาวรนิจ	
โดยนายคารใจ บุญเสริมถาวรนิจ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๑
เด็กหญิงจันเพ็ญ บุญเสริมถาวรนิจ	
โดยนายคารใจ บุญเสริมถาวรนิจ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๒
เด็กชายสมเกียรติ บุญเสริมถาวรนิจ	
โดยนายคารใจ บุญเสริมถาวรนิจ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๓
นายธีรพงษ์ นาสวนสุวรรณ	ที่ ๑๔๔
นางรัตนา นาสวนสุวรรณ	ที่ ๑๔๕
เด็กหญิงวิมลรัตน์ ทองผาภูมิปฐวี	
โดยนางรัตนา นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๖
เด็กหญิงศรีไพร นาสวนสุวรรณ	
โดยนางรัตนา นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๗
เด็กหญิงศรีวรรณ นาสวนสุวรรณ	
โดยนางรัตนา นาสวนสุวรรณ ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๔๘
นายสมศักดิ์ นาสวนประภา	ที่ ๑๔๙
นางแดงช่วย นาสวนประภา	ที่ ๑๕๐

/ เด็กหญิงคันสนีย์

- ๙ -

ระหว่าง	{	นางสาวคັນสนีย์ นาสวนประภา	
		โดยนายสมศักดิ์ นาสวนประภา ผู้แทนโดยชอบธรรม	ที่ ๑๕๑
		บริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด	ที่ ๑
		นางศิริวรรณ มนะเวส ในฐานะส่วนตัวและ ผู้จัดการมรดกของนายคงศักดิ์ กลีบบัว	ที่ ๒
		นางสุลัดดา กลีบบัว ในฐานะผู้จัดการมรดกของ นายคงศักดิ์ กลีบบัว	ที่ ๓
		นางรัศมี กลีบบัว ในฐานะผู้จัดการมรดกของ นายธานี กลีบบัว	ที่ ๔
		นางสาวอาวีนันท์ กลีบบัว ในฐานะผู้จัดการมรดกของ นายธานี กลีบบัว	ที่ ๕
นายพรนเรศ กลีบบัว ในฐานะผู้จัดการมรดกของ นายธานี กลีบบัว	ที่ ๖		
นางอุไรวรรณ อติศรางกูร	ที่ ๗	จำเลย	

เรื่อง ละเมิด ความรับผิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดฟ้องว่า โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดเป็นชาวไทย
เชื้อสายกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ในชุมชนชื่อ "หมู่บ้านคลิตี้ล่าง" ตั้งอยู่อำเภอศรีสวัสดิ์ และ
อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับผลกระทบจากการที่จำเลยที่ ๑ ทำเหมืองแร่
และโรงแต่งแร่ตะกั่วซึ่งมีนายคงศักดิ์ กลีบบัว และนายธานี กลีบบัว จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๗

/เป็นกรรมการ

- ๑๐ -

เป็นกรรมการผู้บริหาร ผู้ดำเนินกิจการร่วมกันก่อให้เกิดความเสียหายปล่อยน้ำเสียที่ปนเปื้อนสารตะกั่วและสารเคมีจากการแต่งแร่ลงสู่ห้วยคลิตี้ซึ่งเป็นลำห้วยสาธารณะ ทั้งยังนำแรดิบซึ่งมีสารตะกั่วเจือปนอยู่ไปกองไว้กลางแจ้งบนเนินเขาในที่สูงใกล้ลำห้วย โดยไม่มีการสร้างหลังคา หรือนำผ้ายางมาคลุมเพื่อป้องกันไม่ให้สารตะกั่ว สารเคมี และตะกอนตะกั่วต่าง ๆ ไหลลงสู่ลำห้วย รวมทั้งบ่อเก็บกักน้ำเสียที่ไม่ได้มาตรฐานเพียงพอต่อการประกอบกิจการเหมืองแร่และแต่งแร่ ปล่อยให้ปล่อยน้ำเสียจากบ่อดังกล่าวไหลลงสู่ลำห้วยคลิตี้ ทั้งที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๗ สามารถใช้ความระมัดระวังไม่ให้เกิดเหตุเช่นนั้นได้แต่หาได้ใช้ความระมัดระวังเพียงพอไม่ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๗ นายคงศักดิ์ และนายธานี จึงใจปล่อยน้ำเสียที่ปนเปื้อนดังกล่าวลงในลำห้วย ก่อให้เกิดมลพิษในน้ำและสัตว์น้ำต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ โจรกัทั้งหมดหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด รวมทั้งสัตว์เลี้ยงซึ่งต้องอุปโภค บริโภคน้ำในลำห้วยเป็นประจำตามวิถีชีวิต ได้รับสารตะกั่วเข้าไปสะสมในร่างกาย ในปี ๒๕๔๑ โจรกัและชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ล่างได้ร้องเรียนถึงหน่วยงานราชการและองค์กรพัฒนาเอกชน สำนักงานทรัพยากรธรณีในขณะนั้นได้มีคำสั่งเปรียบเทียบปรับจำเลยที่ ๑ และห้ามจำเลยที่ ๑ ประกอบกิจการแต่งแร่ อย่างไรก็ตามยังมีตะกอนดินที่ปนเปื้อนสารตะกั่วอยู่ในลำห้วย โจรกัทั้งหมดหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดได้รับความเดือดร้อนเสียหายเป็นค่ารักษาพยาบาลตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ จนถึงวันฟ้อง ค่าขาดความสามารถและโอกาสในการทำงานอย่างสิ้นเชิงหรือบางส่วนเนื่องจากสารพิษสะสมในอวัยวะที่สำคัญในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย ค่าเสื่อมสุขภาพอนามัยได้รับทุกขเวทนา ด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ล่าช้าต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ รวมทั้งโอกาสเกิดโรคสารพิษตะกั่วเรื้อรัง ค่าทรัพย์สินเสียหายเนื่องจากสัตว์เลี้ยงตาย ค่าขาดประโยชน์ในการใช้น้ำในลำห้วย ค่าเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิในการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

/และความหลากหลาย

- ๑๑ -

และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมเป็นค่าเสียหายของโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด เป็นเงิน ๑,๐๕๑,๙๕๒,๐๐๐ บาท รายละเอียดปรากฏตามบัญชีค่าเสียหายโจทก์ที่ ๑ - ๑๕๑ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑๐ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้จัดการมรดกของนายคงศักดิ์ จำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ เป็นผู้จัดการมรดกของนายธานี จึงต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๗ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดพร้อมดอกเบี้ย กับให้จำเลยทั้งเจ็ด ร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูด้วยการกำจัดสารตะกั่วและสารเคมีออกจากลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด ทั้งขอสงวนสิทธิ์ที่จะแก้ไขคำพิพากษาในส่วนของค่าสินไหมทดแทนรวมทั้งกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษจำเลยทั้งเจ็ด

จำเลยที่ ๑ ขาดนัดยื่นคำให้การ

จำเลยที่ ๒ ให้การและแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การว่า จำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ จำเลยที่ ๒ เป็นเพียงกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน จำเลยที่ ๑ ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดไม่ได้รับความเสียหาย ขอให้พิพากษายกฟ้อง

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคงศักดิ์ กลีบบัว ให้การรับว่าเป็นผู้จัดการมรดกของนายคงศักดิ์ตามคำสั่งของศาลจังหวัดกาญจนบุรี แต่คดี ยังไม่ถึงที่สุด เพราะมีผู้คัดค้าน โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดจึงไม่มีอำนาจฟ้อง นายคงศักดิ์ ไม่ได้เป็นกรรมการผู้จัดการที่มีหน้าที่ดำเนินกิจการของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ จำบุคคล ผู้มีชื่อเป็นผู้จัดการแทน นายคงศักดิ์ไม่ต้องรับผิดชอบ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ฟ้องโจทก์ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๔ ตะกั่วที่สะสม ในลำห้วยนั้นเป็นสินแร่ตะกั่วตามธรรมชาติ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดไม่ได้รับความเสียหาย

/แต่หากเสียหาย

- ๑๒ -

แต่หากเสียหายก็ไม่เกินรายละเอียด ๒,๐๐๐ บาท ค่าขอให้จำเลยทั้งเจ็ดแก้ไขฟื้นฟูด้วยการกำจัดสารเคมีและตะกั่วออกจากลำห้วยนั้น อำนาจฟ้องเป็นของกรมควบคุมมลพิษ โจทก์จึงไม่อาจมีคำขอดังกล่าวได้ ขอให้พิพากษายกฟ้อง

จำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ให้การว่า ทางราชการไม่เคยสั่งให้จำเลยที่ ๑ หยุดกิจการทำเหมืองแร่ ตะกอนและน้ำที่เหลือจากการแต่งแร่ ถูกกักเก็บไว้ในบ่อพักซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน การพังทลายเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัย บริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างมีแร่ตะกั่วสะสมอยู่ตามธรรมชาติอยู่แล้ว นายธานี กลีบบัว เป็นเพียงกรรมการและผู้ถือหุ้นที่ไม่เคยมีส่วนร่วมหรือคำสั่งในการดำเนินกิจการของจำเลยที่ ๑ โจทก์ที่ ๓, ๔, ๘, ๑๑ - ๑๓, ๒๒, ๒๓, ๒๕ - ๒๙, ๓๑, ๔๒, ๔๓, ๕๐, ๕๔ - ๕๖, ๕๙, ๖๐, ๖๒, ๖๘ - ๗๐, ๘๐ - ๘๓, ๘๕, ๘๘, ๘๙, ๙๒ - ๙๔, ๑๐๘, ๑๑๘ - ๑๒๓, ๑๒๗, ๑๓๖ - ๑๓๘, ๑๔๑ - ๑๔๓ และ ๑๕๑ ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากมิได้เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย ฟ้องโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดขาดอายุความละเมิด และโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดทราบถึงการมรณะของนายธานีมาเกินกว่า ๑ ปีแล้วจึงขาดอายุความเรียกร้องต่อกองมรดก ค่ารักษาพยาบาลและรักษาตัวต่อเนื่องนั้น หากเสียหายจริงก็คงไม่เกินรายละเอียด ๕,๐๐๐ บาท ค่าขาดความสามารถและโอกาสในการทำงาน หากเสียหายจริงก็ไม่เกินรายละเอียด ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าเสื่อมสุขภาพอนามัยได้รับทุกขเวทนาและความเสียหายเนื่องจากสัตว์เลี้ยงตายนั้นเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดไม่ได้รับความเสียหาย ส่วนค่าขาดประโยชน์จากการใช้น้ำหากจะมีก็ไม่เกินปีละ ๕๐๐ บาท ต่อราย ขอให้พิพากษายกฟ้อง

จำเลยที่ ๗ ให้การว่า จำเลยที่ ๗ เป็นกรรมการของจำเลยที่ ๑ แต่ไม่มีส่วน

เข้าไปยุ่งเกี่ยว

- ๑๓ -

เข้าไปยุ่งเกี่ยวและดำเนินกิจการกับจำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดไม่ได้รับความเสียหาย ฟ้องโจทก์ขาดอายุความฐานละเมิด ขอให้พิพากษายกฟ้อง

ก่อนสืบพยานคู่ความตกลงกันในส่วนของค่าเสียหายที่โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด จะได้รับหากศาลพิจารณาแล้ววินิจฉัยให้ฝ่ายจำเลยต้องรับผิด โดยกำหนดว่า หากเป็นกรณี เด็กเล็กอายุไม่เกิน ๘ ปี มีปริมาณตะกั่วในเลือดมากกว่า ๑๐ ก็ให้กำหนดค่าเสียหายรายละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่มีผลเลือดน้อยกว่า ๑๐ กำหนดค่าเสียหายรายละ ๓๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับเด็กโตที่ปริมาณสารตะกั่วในเลือดมากกว่า ๑๐ กำหนดค่าเสียหายรายละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท และที่มีปริมาณน้อยกว่า ๑๐ กำหนดค่าเสียหายรายละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนผู้ใหญ่ ที่มีปริมาณสารตะกั่วมากกว่า ๔๐ กำหนดค่าเสียหายรายละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่มีปริมาณ น้อยกว่า ๔๐ กำหนดค่าเสียหายรายละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ชราที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี กำหนดค่าเสียหายรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้คู่ความไม่ติดใจสืบพยานในประเด็นค่าเสียหายอีก ปราบกฏตามสรุปบัญญัติค่าเสียหายแยกตามกลุ่มอายุและผลเลือดจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดคน ที่ศาลรับและรวมสำนวนไว้ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ หรือเอกสารหมายเลข ๑.๑๖

ทางพิจารณาโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดนำสืบว่า โจทก์รายที่เป็นเด็กยังไม่ บรรลุนิติภาวะ ดำเนินการฟ้องคดีโดยบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งได้จดทะเบียนสมรสกับมารดา ของเด็กแล้ว โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดพักอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านคลิตี้ล่างมาเป็นเวลาหลายสิบปี ต้องใช้น้ำจากลำห้วยคลิตี้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรกรรมตลอดมา โรงแต่งแร่คลิตี้ ของจำเลยที่ ๑ ตั้งห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๕ กิโลเมตร และอยู่ต้นน้ำ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด

- ๑๔ -

อาศัยอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลศรีสวัสดิ์ และหมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี รวมประมาณ ๗๐ ครอบครัว ประชากรรวมประมาณ ๓๐๐ คน ประมาณปี ๒๕๑๓ จำเลยที่ ๑ ก่อสร้างโรงแต่งแร่ตะกั่ว หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรับเอาตะกั่วดิบมาจากเหมืองแร่บ่องามและเหมืองแร่ใกล้เคียงมาทำการแต่งแร่ โดยใช้สารเคมีตามวิธีการลอยแร่และปล่อยน้ำเสียที่มีสารเคมีเจือปนหรือหางแร่ลงสู่ลำห้วยคลิตี้โดยตรง โดยมีนายคงศักดิ์ กลีบบัว นายธานี กลีบบัว จำเลยที่ ๒ และที่ ๗ เป็นกรรมการ ต่อมานายคงศักดิ์เสียชีวิต มีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้จัดการมรดก นายธานี เสียชีวิต มีจำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ เป็นผู้จัดการมรดก ประมาณปี ๒๕๔๑ มีเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรี เดินทางมาตรวจสอบสภาพน้ำในลำห้วยคลิตี้ซึ่งพบว่ามีสีน้ำตาลมึนกลืนเหม็น เจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างน้ำไปตรวจสอบ รวมทั้งทางราชการจัดให้มีการจัดสร้างประปาภูเขาเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ใช้แทนน้ำในลำห้วย ผลการตรวจสอบน้ำพบว่าบริเวณเหนือโรงแต่งแร่ขึ้นไป ๕๐๐ เมตร มีค่าตะกั่วในน้ำและดินต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนบริเวณโรงแต่งแร่และทางตอนใต้ของโรงแต่งแร่มีค่าตะกั่วสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานประมาณ ๑๐ เท่า สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรี จึงมีคำสั่งให้จำเลยที่ ๑ หยุดการแต่งแร่ทำการขุดตักตะกั่วที่อยู่ในก้นบ่อออก และให้จำเลยที่ ๑ ชำระค่าปรับกรณีทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ จำเลยที่ ๑ ยินยอมเสียค่าปรับ กรมควบคุมมลพิษ หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานได้ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการสะสมของตะกั่วในสิ่งแวดล้อมบริเวณหมู่บ้านคลิตี้มาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหามาจากการที่ดินตะกั่วและการปนเปื้อนของตะกั่วในลำห้วยได้จนปัจจุบัน คงปล่อยให้มีการฟื้นฟูด้วยวิธีการทางธรรมชาติ

/เท่านั้น จำเลยที่ ๑

- ๑๕ -

เท่านั้น จำเลยที่ ๑ ก็มีได้ดำเนินการแก้ไขด้วยประการใด ๆ กระทรวงสาธารณสุขได้เคยมาตรวจสอบสวนแล้วโดยการนำเลือดของชาวบ้าน หมู่บ้านคลิตี้ล่างทุกคนไปตรวจสอบสวนพบว่ามีปริมาณสารตะกั่วในเลือดปริมาณมาก นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษยังพบว่ามีสารตะกั่วปนเปื้อนอยู่ในสัตว์น้ำเกินกว่ามาตรฐานเป็นร้อยเท่า การที่มีตะกั่วสะสมอยู่ในแหล่งน้ำ และสัตว์น้ำดังกล่าวทำให้โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดมีปริมาณตะกั่วสะสมอยู่ในเลือดเกินกว่ามาตรฐาน จึงขอให้จำเลยทั้งเจ็ดรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้ตกลงกันก่อนทำการสืบพยาน

จำเลยที่ ๒ นำสืบว่า นายคงศักดิ์แต่ผู้เดียวเป็นผู้บริหารจัดการจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้ทำเรื่องขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ ๒๕๔๗ ปี ๒๕๔๙ จึงโอนหุ้นให้แก่ทายาทของนายธานี กลีบบัว จนกระทั่งปี ๒๕๕๑ จึงทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการอีกครั้งหนึ่ง และจำเลยที่ ๑ ได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการแล้วในปี ๒๕๕๑ เหตุคดีนี้เกิดขึ้นเพราะอุบัติเหตุเนื่องจากเดือนกันยายน ๒๕๔๐ เกิดพายุดีเปรสชันทำให้ออกกักเก็บตะกอนพังทลาย

จำเลยที่ ๓ นำสืบว่า โรงแต่งแร่ของจำเลยที่ ๑ ระบายน้ำลงสู่ลำห้วยคลิตี้ตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนด ไม่เคยถูกหน่วยราชการลงโทษว่าทำผิดกฎหมายแต่อย่างใด เหตุดินพังทลายเนื่องจากมีพายุเข้าอันเป็นเหตุอุบัติเหตุ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดไม่ได้เจ็บป่วยด้วยโรคพิษสารตะกั่วแต่อย่างใด

จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๗ ไม่สืบพยาน

โจทก์ที่ ๓๖ ถึงแก่ความตายระหว่างพิจารณา โดยไม่มีทายาทโดยชอบธรรม เข้าเป็นคู่ความแทนที่ผู้มรณะ จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี สำหรับโจทก์ที่ ๓๖ ค่าฤชาธรรมเนียมเป็นพับ

พิเคราะห์คำฟ้องคำให้การพยานหลักฐานโจทก์จำเลยและที่คู่ความรับกันโดย

/ตลอดแล้วข้อเท็จจริง

- ๑๖ -

ตลอดแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดเป็นชาวบ้านอาศัยอยู่ใน หมู่บ้านคลิตี้ล่าง ตามลำนาทะเบียนบ้าน เอกสารหมาย จ.๑๓ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคล ประกอบกิจการเหมืองแร่ใช้ชื่อบริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีนายคงศักดิ์ กลีบบัว นายธานี กลีบบัว จำเลยที่ ๒ และที่ ๗ เป็นกรรมการ ตามหนังสือรับรองเอกสาร หมาย จ.๒ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ถือประทานบัตรและได้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ตามสำเนาใบอนุญาต เอกสารหมาย จ.๔ ภายหลังนายคงศักดิ์เสียชีวิต มีจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นผู้จัดการมรดก นายธานี กลีบบัว เสียชีวิต มีจำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ เป็นผู้จัดการมรดก โรงแต่งแร่ของ จำเลยที่ ๑ ตั้งอยู่บริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน ปราบกฏตามแผนที่ เอกสารหมาย จ.๗ ล.๒๙ และ ล.๓๐ กับภาพถ่ายหมาย ล.๒๘ กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยตามคำให้การฝ่ายจำเลยประการแรกว่า โจทก์ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๘ ที่ ๑๑ - ๑๓ ที่ ๒๒ ที่ ๒๓ ที่ ๒๕ - ๒๙ ที่ ๓๑ ที่ ๔๒ ที่ ๔๓ ที่ ๕๐ ที่ ๕๔ - ๕๖ ที่ ๕๙ ที่ ๖๐ ที่ ๖๒ ที่ ๖๘ - ๗๐ ที่ ๘๐ - ๘๓ ที่ ๘๕ ที่ ๘๘ ที่ ๘๙ ที่ ๙๒ - ๙๔ ที่ ๑๐๘ ที่ ๑๑๘ - ๑๒๓ ที่ ๑๒๗ ที่ ๑๓๖ - ๑๓๘ ที่ ๑๔๑ - ๑๔๓ และที่ ๑๕๑ มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ดังกล่าวซึ่งเป็นเด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะยื่นฟ้องคดีโดยอาศัยสิทธิ์ของบิดา ปราบกฏตามสำเนารายการเกี่ยวกับบ้าน สำเนาใบสำคัญการสมรส สำเนาสูติบัตร เอกสารหมาย จ.๖๓ ถึง จ.๑๗๑ อันเป็นเอกสารของ ทางราชการ โดยฝ่ายจำเลยมิได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่น นอกจากนี้ บิดาและมารดา โจทก์ดังกล่าวยังใช้สิทธิ์ยื่นฟ้องคดีในฐานะส่วนตัวร่วมกันมาในคดีนี้ทั้งหมดแล้ว ทั้งยังเบิกความ ในชั้นได้สวนอนาถาและชั้นพิจารณายืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว พยานหลักฐานโจทก์มีน้ำหนักมากกว่า ฟังได้ว่า โจทก์ดังกล่าวใช้สิทธิ์ฟ้องคดีโดยบิดาผู้แทนโดยชอบธรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีอำนาจฟ้อง

/กรณีมีประเด็นต้อง

กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ฟ้องโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดขาดอายุความ ตามบทบัญญัติว่าด้วยละเมิดและอายุความมรดกหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด ฟ้องขอให้จำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันรับผิดชอบจากมูลละเมิดประกอบกับความรับผิดตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวว่าบัญญัติให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ มีหน้าที่ต้อง รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายจากการที่แหล่งกำเนิดมลพิษก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย แก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหายด้วย ประการใด ๆ จึงเป็นการกล่าวอ้างว่า จำเลยทั้งเจ็ดกระทำการทำให้เกิดความเสียหายมีหน้าที่ ต้องรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ใช่ความรับผิดอันเกิดจากมูลละเมิดเพียงประการเดียว เท่านั้น เมื่อบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดอายุความไว้โดยเฉพาะจึงต้องใช้ อายุความ ๑๐ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ มีปัญหาต้อง วินิจฉัยต่อไปว่าการนับระยะเวลาจะเริ่มจากเมื่อใด เห็นว่า โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดกล่าว อ้างว่า การปนเปื้อนของสารตะกั่วที่เกินกว่ามาตรฐานตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ยังคงมีอยู่จนปัจจุบัน และไม่ปรากฏตามคำให้การของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๗ ว่าจำเลยทั้งเจ็ดหรือทางราชการดำเนินการ กำจัดมลพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในธรรมชาติดังกล่าวหรือแก้ไขดำเนินการอย่างใดเพื่อกำจัดมลพิษ ดังนั้น จำเลยทั้งเจ็ดจึงยังมีความรับผิดที่ต่อเนื่องกันเรื่อยมาโดยไม่ขาดตอนจนกว่าจะมีการกำจัดมลพิษ จนเสร็จสิ้นแล้วจึงจะเริ่มนับระยะเวลาได้ ฟ้องโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดจึงยังไม่ขาดอายุความ ส่วนประเด็นที่จำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ให้การว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความมรดก นั้น เห็นว่า

- ๑๘ -

ความรับผิดของนายธานีเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ซึ่งหากศาลพิพากษาให้นายธานีต้องร่วมรับผิด
ในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแล้ว ความรับผิดดังกล่าวยังคงมีอยู่ต่อเนื่องกัน
เรื่อยมาตราบใดที่ยังมิได้มีการกำจัดมลพิษให้หมดสิ้นไปตามเหตุผลที่ได้วินิจฉัยแล้วข้างต้น
การนับอายุความสำหรับกรณีนี้จึงยังไม่อาจเริ่มนับระยะเวลาได้เช่นเดียวกัน ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาด
อายุความมรดก

กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยทั้งเจ็ดต้องร่วมกันรับผิดชอบ
โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด หรือไม่ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดนำสืบบันทึกถ้อยคำของ
โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดโดยมีโจทก์ที่ ๑ กับโจทก์ที่ ๖๖ นายศุภมิตร อินโสภาษ นายจร
เร็นพิทักษ์ นายสุรพงษ์ กองจันทิก นายศศิน เฉลิมลาภ นายแพทย์กิตติพงษ์ พนมยงค์ และ
นายศุภชัย นาวิทกระพงษ์ เบิกความเป็นพยานตอบคำถามด้านของทนายจำเลยทั้งเจ็ด
โดยตลอดแล้ว ส่วนฝ่ายจำเลยมีทนายจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ นางสาวสุรีย์ เนตรยามา จำเลยที่ ๒ และ
จำเลยที่ ๓ เบิกความเป็นพยาน เห็นว่า นอกจากบันทึกถ้อยคำของโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด
แล้ว โจทก์ที่ ๑ ยังเบิกความยืนยันว่า หมู่บ้านคลิตี้ได้รับผลกระทบจากการที่โรงแต่งแร่ของ
จำเลยที่ ๑ ปล่อยน้ำเสียที่มีสารตะกั่วเจือปนลงสู่ลำห้วย โจทก์ที่ ๖๖ เบิกความตอบทนาย
จำเลยที่ ๕ ถามด้านได้ความว่า พยานเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ จนถึงปี ๒๕๕๑
ซึ่งมีชาวบ้าน ๒๐๐ กว่าคน มีบางคนพิการไม่ทราบสาเหตุ พยานอาศัยอยู่หมู่บ้านคลิตี้ล่าง
ตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ ทางกรได้ทำน้ำประปาภูเขาเมื่อปี ๒๕๓๘ และปิดประกาศงดการบริโภคน้ำ
ในลำห้วย ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ พยานและภรรยาคือโจทก์ที่ ๖๗ และบุตรคือโจทก์ที่ ๖๘ มีอาการ
คลื่นไส้อาเจียนวิงเวียนศีรษะ พยานโจทก์ปากนายศุภมิตร ซึ่งรับราชการประจำอยู่ที่สำนักงาน

- ๑๙ -

ทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรี ช่วงเดือนเมษายน ๒๕๓๘ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๑
เบิกความว่าเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ พยานกับพวกเดินทางไปหมู่บ้านคลิตี้ล่างพบน้ำ
ในลำห้วยขุนแดง จึงตรวจสอบโรงแต่งแร่ของจำเลยที่ ๑ นายธงชัย สองสว่าง ผู้จัดการบริษัท
ของจำเลยที่ ๑ ยอมรับว่าได้เปิดประตูน้ำเพื่อทิ้งน้ำเสียลงลำห้วยคลิตี้จริง โดยให้เหตุผลว่า
เนื่องจากน้ำในบ่อน้ำเสียนั้นมีจำนวนมาก คันดินที่ทำกันบ่อน้ำเสียไว้ไม่สามารถรองรับแรงดัน
น้ำเสียได้ จึงจำเป็นต้องระบายน้ำออกไป พยานจึงมีคำสั่งให้นายธงชัยหยุดดำเนินการ
แต่งแร่และให้จำเลยที่ ๑ ทำการขุดตักตะกอนที่อยู่กันบ่อออก รวมทั้งให้จำเลยที่ ๑ ชำระค่าปรับ
ในกรณีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พร้อมกันนี้ได้ขุดลอกตะกอนกันบ่อน้ำเสียทั้งสอง
นำไปให้เจ้าหน้าที่ทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรีตรวจสอบ ปรากฏตามบันทึกข้อความเอกสาร
หมายเลข ๑.๑๙ ที่นายธงชัยลงลายมือชื่อรับรองไว้ จากนั้นสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรี
มีหนังสือแจ้งไปยังจำเลยที่ ๑ ให้หยุดดำเนินการแต่งแร่ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๑.๑๐
นอกจากนี้พยานยังมีหนังสือแจ้งกรรมการผู้มีอำนาจบริษัทจำเลยที่ ๑ ให้มาพบเพื่อดำเนินการ
เปรียบเทียบปรับตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๑.๙ ต่อมาวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เจ้าหน้าที่
ของจำเลยที่ ๑ รับสารภาพว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ ยอมให้เปรียบเทียบปรับ
ตามบันทึกคำให้การ เอกสารหมายเลข ๑.๒๒ และบันทึกการเปรียบเทียบปรับ เอกสารหมายเลข ๑.๒๓
ส่วนพยานโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดปากนายจเรซึ่งเคยทำงานเป็นพนักงานของบริษัท โลหะตะกั่วไทย
จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัทจำเลยที่ ๑ เบิกความยืนยันว่ากรรมการบริษัทได้ประชุมกัน
โดยพูดคุยและสั่งการโดยนายคงศักดิ์ให้เปิดระบายบ่อเกรอะออกไปเป็นการแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้า
มิฉะนั้นจะเกิดน้ำท่วมและโรงงานต้องหยุด หลังจากดำเนินการระบายทางแร่ดังกล่าวแล้ว

/พยานจึงทราบวา

- ๒๐ -

พยานจึงทราบว่า ชาวบ้านซึ่งอยู่บริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างเกิดการเจ็บป่วยและทราบว่ามีการตะกั่วปนเปื้อนในร่างกาย สำหรับพยานโจทก์ปากนายสุรพงษ์ และนายศดิน ซึ่งทำงานองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เบิกความสรุปว่า ทราบข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ประมาณปี ๒๕๔๑ ว่าโรงแต่งแร่จำเลยที่ ๑ ปล่อยของเสียลงลำห้วยคลิตี้ จึงร่วมกับพวกเข้าตรวจสอบพื้นที่ พบว่ามีการต่อท่อจากบ่อกักเก็บตะกอนลงสู่ลำห้วย พยานสอบถามผู้จัดการโรงแต่งแร่แล้ว ได้รับแจ้งว่าเนื่องจากหากปริมาณน้ำสูงขึ้นคันบ่อกักเก็บจะพังทลายลง จึงจำเป็นต้องระบายของเสียจากบ่อกักเก็บลงสู่ลำห้วย ส่วนฝ่ายจำเลยคดีมีทนายจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เบิกความทำนองว่าจำเลยที่ ๑ ไม่เคยปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำห้วย มีการดำเนินการตามที่ทางราชการกำหนด แต่ข้อนี้พยานกลับเบิกความรับว่า เขื่อนกักเก็บตะกอนแร่ทั้งสามบ่อพังทลายเพราะแรงของกระแสน้ำป่าไหลทะลักทำนองว่าเป็นเหตุสุดวิสัย แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ก็มีได้ให้การในประเด็นเหตุสุดวิสัยอันเป็นข้อยกเว้นความรับผิดไว้โดยตรง ทั้งทนายจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เบิกความตอบทนายจำเลยที่ ๒ ถามเพิ่มเติม อ้างว่าเมื่อปี ๒๕๔๐ เกิดพายุดีเปรสชันทำให้คันดินบ่อกักเก็บตะกอนแร่บ่อที่ ๑ และที่ ๒ พังทลายตะกอนแร่จึงไหลลงบ่อที่ ๓ คันดินบ่อที่ ๓ พังทลายจึงทำให้ตะกอนแร่ไหลลงลำห้วยคลิตี้ แต่เมื่อพยานเบิกความตอบทนายโจทก์ที่ ๑ ถึง ๑๕๑ ถามค้านกลับปรากฏข้อเท็จจริงว่าที่เกิดพายุดีเปรสชันทำให้คันดินถล่มนั้น พยานทราบจากคำบอกเล่าของนายคงศักดิ์หลังเกิดเหตุประมาณ ๑ เดือน มิใช่การพบเห็นด้วยตนเองคำพยานจึงเป็นเพียงพยานบอกเล่าที่มีน้ำหนักน้อย ส่วนพยานจำเลยที่ ๓ ปาก นางสาวสุรีย์ เนรตยาภา แม้จะเบิกความว่าเดือนกันยายน ๒๕๔๐ มีปริมาณน้ำฝนในเขตอำเภอทองผาภูมิอยู่ในเกณฑ์ฝนตกหนักก็ตาม แต่เมื่อเบิกความตอบทนายโจทก์ที่ ๑ ถึง ๑๕๑ ถามค้าน กลับได้ความว่า

/ก่อนวันที่ ๒๐ กันยายน

- ๒๑ -

ก่อนวันที่ ๒๐ กันยายน แพบไม่มีฝนตกเลย ประการสำคัญฝ่ายจำเลยไม่เคยกล่าวอ้างเรื่องดังกล่าวต่อทางราชการ ทั้งที่นายคงศักดิ์ได้แจ้งเรื่องดังกล่าวให้นายจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทราบหลังเกิดเหตุเพียง ๑ เดือน นายจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้มีความรู้ในทางกฎหมายดีอยู่แล้ว แต่กลับไม่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำหรือดำเนินการใด เพื่อกล่าวอ้างกับทางราชการ ยิ่งกว่านั้นฝ่ายจำเลยกลับยอมรับผิดต่อทางราชการมาโดยตลอด คำกล่าวอ้างและข้อต่อสู้จึงเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนัก พยานหลักฐานใจทักนอกจากใจทักทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดที่เป็นชาวบ้านได้รับผลกระทบโดยตรงแล้วยังมีพยานที่เป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการซึ่งปฏิบัติกรไป ตามหน้าที่เบิกความประกอบพยานเอกสารของทางราชการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนโดยมีตัวแทนของฝ่ายจำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อรับทราบการดำเนินการและยอมรับผิดมาโดยตลอด ประการสำคัญพยานใจทักทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดปากนายศุภชัย เบิกความยืนยันว่า ในเดือนเมษายน ๒๕๔๑ ขณะดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมระดับ ๖ กรมควบคุมมลพิษ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ตรวจสอบ พยานจึงเก็บตัวอย่างน้ำบริเวณลำห้วยด้วยตนเอง โดยกำหนดจุดในการเก็บตัวอย่างสำรวจออกเป็น ๕ จุด กล่าวโดยสรุปคือ จุดที่ ๑ อยู่เหนือบริเวณโรงแต่งแร่ขึ้นไป ๕๐๐ เมตร จุดที่ ๒ ถัดลงมาทางใต้โรงแต่งแร่ประมาณ ๑๐๐ เมตร จุดที่ ๓ อยู่ถัดจากจุดที่ ๒ ลงมาประมาณ ๓ กิโลเมตร จุดที่ ๔ อยู่ห่างจากจุดที่ ๓ ประมาณ ๘.๕ กิโลเมตร และจุดที่ ๕ อยู่ห่างจากจุดที่ ๔ ประมาณ ๗ กิโลเมตร ตามเอกสารหมายเลข ปจ. ๒ (ศาลจังหวัดภูเก็ต) ซึ่งผลการตรวจสอบปรากฏว่าจุดที่ ๑ เหนือโรงแต่งแร่นั้นมีค่าตะกั่วในน้ำและดินต่ำกว่ามาตรฐาน โดยมีปริมาณเพียง ๐.๐๐๖ มิลลิกรัมต่อลิตร จุดที่ ๒ ถึงจุดที่ ๕ มีค่าตะกั่วในน้ำและดินสูงกว่าค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานคือ ๐.๐๕

/มิลลิกรัมต่อลิตร)

- ๒๒ -

มิลลิกรัมต่อลิตร) ประมาณ ๑๐ เท่า ซึ่งจุดที่มีค่าตะกั่วสูงสุดอยู่ใกล้เคียงกับจุดที่ ๔ และจุดที่ ๕ บริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่าง โดยจุดที่ ๔ จะมีค่าสารตะกั่วสูงกว่าค่ามาตรฐานประมาณ ๗๐ เท่า พยานรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวให้ที่ประชุมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการสะสมของตะกั่วในสิ่งแวดล้อมบริเวณเหมืองแร่คลิตี้ทราบเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๑ ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ปจ.๓ (ศาลจังหวัดภูเก็ต) จากข้อมูลดังกล่าวพยานจึงสรุปได้ว่า มีการปล่อยน้ำเสียและตะกอนหางแร่จากโรงแต่งแร่ของจำเลยที่ ๑ ลงสู่ลำห้วยคลิตี้ ปริมาณมาก ทำให้เกินกว่าค่ามาตรฐานถึง ๗๐ เท่า สะสมอยู่ตั้งแต่ช่วงระยะเวลาดังกล่าวจนถึงปัจจุบันยังไม่มีมาตรการขจัดมลพิษดังกล่าว ข้อนี้ นายแพทย์กิตติพงษ์ พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ผู้ชำนาญการพิเศษระดับ ๘ ด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม มีประสบการณ์และมีความรู้เรื่องพิษสารตะกั่ว เบิกความในฐานะผู้เชี่ยวชาญว่า สารตะกั่วเป็นโลหะหนักหากเข้าสู่ร่างกาย จะมีผลกระทบขึ้นอยู่กับปริมาณและระยะเวลา สารตะกั่วจะดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดและสะสมที่กระดูก สมอง อวัยวะอื่น เช่น ตับและไต แต่จะสะสมที่กระดูกเป็นส่วนใหญ่ หากปริมาณตะกั่วเข้าสู่กระแสเลือดในปริมาณและระยะเวลาที่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดเม็ดเลือดแดงแตก เกิดภาวะโลหิตจาง หากเข้าสู่เนื้อเยื่อสมองทำให้เซลล์สมองมีปัญหาหรือที่เรียกว่า อាកาโรสทางด้านการประสาทวิทยา เช่น เดินเซ ข้อมือตลก เป็นต้น หากเกิดในเด็กอายุไม่ถึง ๑๕ ปี พบว่าผลกระทบส่วนใหญ่ไปที่สมองมีผลต่อการพัฒนาระดับสติปัญญา แต่หากมีผลถึงไตทำให้เกิดภาวะไตวายได้ นอกจากนี้การศึกษาวินิจฉัยยังพบว่ามีผลต่อความสามารถในการสืบพันธุ์ และสามารถถ่ายทอดผ่านกรรมมารดาสู่ทารกในครรภ์มารดาได้ด้วย พยานอธิบายเพิ่มเติมว่า ในคนทั่ว ๆ ไป จะพบระดับตะกั่วที่ต่ำกว่า ๑๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร ส่วนระดับตะกั่ว ๑๕

/ถึง ๒๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร

- ๒๓ -

ถึง ๒๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร ซึ่งมีระดับ EP ในเลือดเพิ่มในผู้หญิง และระดับตะกั่วที่ ๒๕ ถึง ๓๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร มีระดับ EP ในเลือดเพิ่มในผู้ชาย นั้นหมายความว่าป็นดัชนีที่จะบอกว่ามีโอกาสที่จะมีผลกระทบต่อการสร้างเม็ดเลือด ส่วนระดับตะกั่วไม่เกิน ๔๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร การสร้างเลือดระดับ ALA และ COPROPORPHYRIN ในปัสสาวะ ซึ่งมีความหมายว่า หากตรวจพบ ALA ในปัสสาวะก็จะมีโอกาสความเสี่ยงจะมีผลกระทบต่อตะกั่ว ปรากฏตามข้อมูลสรุป เอกสารหมายเลข ๑.๕๙ และ ๑.๖๐ ผู้ป่วยที่มีปริมาณตะกั่วในเลือดดังกล่าวพยานจำแนกไว้เป็นสี่กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ มีปริมาณตะกั่วสูงเกินค่ามาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งมีอาการแสดง กลุ่มที่ ๒ ระดับตะกั่วสูงเกินค่ามาตรฐานแต่ไม่มีอาการแสดง กลุ่มที่ ๓ ระดับตะกั่วไม่สูงเกินค่ามาตรฐานแต่มีอาการแสดง และกลุ่มที่ ๔ ระดับตะกั่วไม่สูงเกินค่ามาตรฐานและไม่มีอาการแสดง การวินิจฉัยผู้ป่วยสำหรับกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๔ จึงสามารถวินิจฉัยได้โดยง่าย แต่สำหรับกลุ่มที่ ๒ และ ๓ ในทางการแพทย์เรียกว่ากลุ่มเฝ้าระวัง ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลจากพยานโจทก์ดังกล่าวทั้งหมดเฉพาะอย่างยิ่งพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งฝ่ายจำเลยมิได้ถามค้านเพื่อทำลายน้ำหนักความน่าเชื่อถือหรือนำสืบพยานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่น โดยตลอดแล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดมีน้ำหนักมากกว่ารับฟังได้อย่างมีเหตุผลว่าปริมาณตะกั่วที่สะสมอยู่ในร่างกายของโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดเกิดจากโรงเต่งแร่ของจำเลยที่ ๑ ที่ปล่อยน้ำเสียและตะกอนหางแร่ลงสู่ลำห้วยคลิตี้ การที่ฝ่ายจำเลยจะต้องร่วมกันรับผิดชอบโจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดหรือไม่นั้น ไม่อาจพิจารณาจากปริมาณระดับตะกั่วภายในเลือดซึ่งเกินกว่าหรือต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงประการเดียวได้ แต่ยังมีปัจจัยอื่นต้องพิจารณาประกอบร่วมอยู่ด้วย เช่น ปริมาณและระยะเวลาของการสะสม ตลอดจนอายุและเพศ

/ซึ่งผู้ป่วยอาจจะมิ

- ๒๔ -

ซึ่งผู้ป่วยอาจจะมีอาการแสดงออกหรือไม่ก็ได้ ด้วยเหตุผลและข้อพิจารณาทางวิชาการเช่นนี้ ประกอบกับข้อเท็จจริงและเหตุผลที่ว่า ปริมาณตะกั่วที่สะสมอยู่ในลำห้วยคลิตี้คงมีอยู่จนปัจจุบัน มีอาจสลายไปโดยวิธีการตามธรรมชาติด้วยระยะเวลาอันสั้น โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดอาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวโดยไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่อาศัยที่แหล่งอื่นได้ และเป็นเหตุให้นายกำธร ศรีสุวรรณมาลา กับพวกรวมแปดราย ได้เข้ารับการรักษาพยาบาล อันสืบเนื่องจากการรับสารพิษตะกั่ว และศาลมีคำพิพากษาให้ฝ่ายจำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนมาแล้ว ตามสำเนาคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๖๕/๒๕๔๙ ของศาลนี้ เอกสารหมายเลข จ.๑ โจทก์ทั้งหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านคลิตี้ล่างมีปริมาณตะกั่วในเลือดในระดับ ซึ่งสูงกว่าบุคคลทั่วไปซึ่งแม้จะไม่เกิน ๑๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตรสำหรับเด็ก หรือไม่เกินกว่า ๔๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตรสำหรับผู้ใหญ่ก็ตาม แต่ปรากฏตามบัญชีสรุประดับตะกั่วในเลือดของ โจทก์แต่ละรายตามเอกสารหมายเลข จ.๖๒ ดังเช่น โจทก์ที่ ๑ โจทก์ที่ ๙ โจทก์ที่ ๑๐ โจทก์ที่ ๑๒ โจทก์ที่ ๑๗ โจทก์ที่ ๒๒ โจทก์ที่ ๒๓ โจทก์ที่ ๒๔ โจทก์ที่ ๒๖ โจทก์ที่ ๓๒ โจทก์ที่ ๓๓ โจทก์ที่ ๓๖ โจทก์ที่ ๔๓ โจทก์ที่ ๔๖ โจทก์ที่ ๕๒ โจทก์ที่ ๖๔ โจทก์ที่ ๖๖ โจทก์ที่ ๖๘ โจทก์ที่ ๖๙ โจทก์ที่ ๗๔ โจทก์ที่ ๗๕ โจทก์ที่ ๗๖ ระดับตะกั่วในเลือด ประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร เป็นต้น โจทก์ที่ ๓๗ โจทก์ที่ ๔๐ โจทก์ที่ ๔๗ โจทก์ที่ ๗๘ โจทก์ที่ ๗๙ โจทก์ที่ ๘๓ โจทก์ที่ ๘๐ โจทก์ที่ ๘๕ โจทก์ที่ ๑๐๔ โจทก์ที่ ๑๒๕ และโจทก์ที่ ๑๔๙ มีระดับตะกั่วในเลือดประมาณ ๔๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร เป็นต้น ส่วนโจทก์ที่เหลือก็มีปริมาณเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐ - ๓๐ ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร เช่นเดียวกันซึ่งในจำนวนนี้ก็มีโจทก์หลายรายที่ยังเป็นเด็ก นอกจากนี้โจทก์เหล่านี้

/ยังมีอาการปวดหัว

